HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וגנו אפרקיד. שהיו שוכנין בפניס להוכות כשמוי יין: אפרקיד. פניו למעלה. שיפיע"ם בלע"ז: ועייל טייעא פומי בירכיה כו'. כלומר רמיתי טייעא שהיה מהלך תחת ברכי המת רוכב על הגמל ורומחו בידו ולא היה נוגע בו בברכיה. ולישה לפרושי דגופה הברכים כשיעור שיכול טייעא ללכת תחת ברכי המת ורומחו בידו ולא היה נוגע בו לומר שיעורא קאמר ולא ממש מזא מעשה הכי הו"ל למימר ועייל פרשא תותי בירכיה כו' לי נמי ועייל גברא (1): **שקלי** (1) **קרנא**. כנף הטלית להציעו לפני תכמים ללמוד ממנו דין ליעית לי כנ"ם לי כנ"ה כלקמן: **ולא הוה מספגי ליה**. בהמות שהיינו רוכבין לא היו יכולין לילך: **כל אבא חמרא**. רבה בר בר חנה היינו רבי אבא בר בר חנה (2). וכמו כן רבינא כמו רב **אלינא** (1): **חמרא**. לשון טוטה כלומר: **סיכתא**. טוטה בלמדנין בחלק (סנהדרין דף ק:) **עבדקן סיכתן**: **למאי הלכתא**. פסקת ליה משום דבעית למיחזי לי הלכה כנ"ם דפליגי בתסכת מנחות (דף מח:) דת"ל כמה תוטין הוא נותן נ"ם לתומרים ברבעה וצית הלל אומרים עשרה. ופירש"י תוטין חבלים. ולא ידעתי מאי קאמר. ונראה לי דהכי קאמר: כמה תוטין הוא נותן נ"ם לתומרים ברבעה וצית הלל אומרים שבעה כמה תסכת משלשת כו': **אינצי לך למימי תוטין ותוליות**. מקמי למיהליה ותיתי ותימת לן: **תוליות**. שבעה תוטין גדיל קני תוליא בתסכת מנחות [שם.]: **שבעתאי**. תן הגלות בלמת כלמתי קלמי טוטת בנימים: **והוא**. רבה בר בר חנה סבר בלמא שבועתא בתבול (3) **בכמיב** תשר נשבעתי מעבול תי נח וגו' (ישעיה נד) תותה שבועה היה רואה להפר ויתריב את העולם בתבול ולפיכך לא רצה להפר: **ורבנן**. דקרו ליה סיכתא בלמרי ת"כ לא הוה ליה למימר תוי לי אלא משום דבעל לרתם לו לר (ישעיה סגן): **ביזוי**. בקעים לכתיב ותבקע (3) תארץ תשר וגו' (בתדבר טז) **קוטרא**. עשן: **שקל גבנה דעתרא**. לקח גיזת צמר ושרתה בתים: **ליחרך ליחרוכי**. הנהו גבני תע"פ שצרויין בתים: **אלים**. הסכת ושתע: **שתעים דקתתרי**. שהרי ירדו חיים שתותה (4): **כל אלתין יומי**. כל רתם תדש: **כשר בקתא**. שתסכין תותו כדי שתסבשל: (5) **היכא דשקי תרעא ורקיעא**. תקום גבוה היה שם שתשקין יחד זה לזה ולתו היינו סוף העולם דהא תהלך תמש תאות שתים טוי וע"י שתציעתו של עולם היא לכתיב (יחזקאל לח) יושבי על טבור תארץ והיינו תקומו של רבה בר בר חנה: **סילתא**. של לחם שלי: **דהדר**. תוזר כלתתרינן בפסתים (דף לד:) גלגל תוזר ותזלות קבועים: **תוסייה**. נתיריו. ל"ת תתרתי זימיה תיא והיינו נמי נתיריו: **תברי דסורא**. נהרות שבסורא: **בריה קלה**. תבריות קטנים שבים: **לפומיה דלויתן**. שיהלכלני (6) היום: **עיזא דימא**. שכל תה שים בישבה ים בים תוך תן המולדה בשתיטת תולין (דף קת.): **דבתיפא**. תופרת בים בקטנים לבקש תחר תזותמיה: **קרטליפא**. תרגז: **דשתיפ נרשא**. כך שתו: **דהסיפ שעתא** ודתי רתתן להו היינו שתשתיתן זו ניצית תשקיים שתותו שתיש תותו תם ולא תוסה ניצית תעות בת ובן ותוגיש בתרך תשכנו להשיש ניצית בטלית של תת שיהא ניכר שקיים תצות ניצית ותיך תסיריו (8): **ועכשיו** שנשבעתי מי מיפר לי. ותימה לתתי תין הקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו להא תקיקון בתסכת תגיגה (דף י.) דנדרים יש להן הפרה תדכתיב תשר נשבעתי בתפי ודרשינן בתפי נשבעתי וחזרני בתתי שהוא תיפר בעצתו ותהיה קשה להיתך תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פח:) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

שמגיע

וגנו אפרקיד והוה זקיפא ברכיה דחד מינייהו ועייל טייעא תותי ברכיה כי רכיב גמלא וזקיפא רומחיה ולא נגע ביה פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מינייהו ולא הוה מסתגי לן אמר לי דלמא שקלת מידי מינייהו אהדריה דגמירי דמאן דשקיל מידי מינייהו לא מסתגי ליה אזלי אהדרתיה והדר מסתגי לן כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא וכל בר בר חנה סיכסא למאי הלכתא עבדת הכי למידע אי כבית שמאי אי כבית הלל איבעי לך למימני חוטין ולמימני חוליות א"ל תא אחוי לך (6) הר סיני אזלי חזאי דהדרא ליה עקרבא וקיימא כי חמרי חוורתי שמעתי בת קול שאומרת אוי לי שנשבעתי ועכשיו מי (6)מפר לי כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא כל בר בר חנה סיכסא היה לך לומר מופר לך (3) והוא סבר דלמא שבועתא דמבול הוא ורבנן א"כ אוי לי למה א"ל (3)תא אחוי לך בלועי דקרח חזאי תרי ביזעי והוו קא מפקי קוטרא שקל(3) גבבא דעמרא ואמשינה במיא ודעציתה בראשה דרומחא ועייליה התם וכי אפיק הוה איחרך איחרוכי אמר לי אציית מאי שמעת ושמעית דהוו אמרין משה ותורתו אמת והן בדאין אמר לי תא אחוי לך היכא דנשקי ארעא ורקיעא אהדדי (3) שקלתא לסילתאי אתנחתא בכוותא דרקיעא אדמצלינא בעיתיה ולא אשכחיתה אמינא ליה איכא הכא גנבי הכא אמר לי האי גלגלא דרקיעא הוא דהדר נטר עד למחר (7) הכא ומשכחת לה רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אזלינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא ודמיין עייניה כתרי סיהרי ונפוץ מיא מתרתי (8) זימיה כתרי מברי דסורא רב ספרא משתעי זימנא חדא הוה קא אזלינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא והוה ליה קרני וחקיק עליה(7) אנא בריה קלה שבים והוינא תלת מאה פרסי ואזילנא לפומא דלויתן אמר רב אשי ההוא עיזא דימא הוא דבחישא ואית לה קרני רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אזלינן בספינתא וחזינן ההיא קרטליתא דהוו מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות והדרי לה מיני דכוורי דמקרי ברשא נחית בר

ונגו אפרקיד. מכאן אר"ת לתפרקיד פניו למעלה ולא כמו שפירש ר"ח בנדה (דף יז. ושם ד"ה אפרקיד)[א] ובכרכות (דף יג:) פניו למטה דאם כן לא היה יכול לרכוב תותי ברכיה[ב]: **פסקי חדא קרנא דתכלתא**. משמע הכא שיש לייצית למתיס ויש לתמות שהיו נכנסין מחיים בקבר כדאמר בתדרש שכל ערב תשבה נאה היו הולכין כשהן חיים לתוך קבריהם והיה בת קול יוצאת ואומרת הבדלו תחיים תן התתים אבל יוצ"ם להציל ראשי תפרק התבלת (מנחות דף מת.). דאמר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיינו שעשאו ולתי רתיין להו[ב] וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיינ דתנתות תיירי לעתיד לבא תתתר תין בטילות לייצית דשתותל לתתר תין בטילות ולכך צריך שיהא לו ייצית לעתידין לדיקים שיעתדו בלבושיהם ותם יסירו לו הייצית בתותו נתלת שלעתיד יעתוד בלא ייצית[י] והתדרש נתי תתי כשתותל והיית לדקתן יתתה בת קול ותתרה דציתהו דרבי תניתא בן דוסא עתידה לתשיבך תה תכלת לדיקים לעתיד לבא תתיא נתי כשתותל ועוד תומר ר"י דסכי פירושו דהיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

שמגיע

(א) ר"ח נגדה (דף יד. ושם ד"ה אפרקיד) וכבכרכות (דף יג:) פניו למטה דאם כן לא היה יכול לרכוב תותי ברכיה: (ב) נ"ב תמרי תסכת (דף מת.) דתתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(ג) שם תרעה וקיקע' תהדדי אזלי וחזאי דעביד כרי כרי שקלתא לסילתאי: (ד) שם עד לתתר כי השתא הכפ: (ה) שם תתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(ו) נמ' תמוי לך טורא דסיני תלוי: (ז) שם תופר לך ותוא סכר: לך מופר לך ותוא סכר: (ח) שם תרעה וקיקע' תהדדי אזלי וחזאי דעביד כרי כרי שקלתא לסילתאי: (ט) שם עד לתתר כי השתא הכפ: (י) שם תתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(ח) נמ' תמוי לך טורא דסיני תלוי: (ט) שם תופר לך ותוא סכר: לך מופר לך ותוא סכר: (י) שם תרעה וקיקע' תהדדי אזלי וחזאי דעביד כרי כרי שקלתא לסילתאי: (כ) שם עד לתתר כי השתא הכפ: (ל) שם תתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(א) עי' תוס' כתובות נז. ד"ה מפיירין, ב) סנהדרין קי., ג) ל"ל שקל טייעא, יעב"ץ, ד) ל"ל עלייהו. רש"ש, ה) ל"ל סלמה, ו) [במדבר טז], ז) בס"ה: שיסלינו, ח) [וע"ע תוס' פסחים קא. ד"ה בזכרים ית. ד"ה למחר ותוס' פסחים מ: וכע"ז סה: וכנדה סג: ד"ה תבלן],

לעזי רש"י

שיפינ"ש [שופינ"ש]. שוכב על גבו.

מוסף רש"י

בלועי דקרח. מקום שנתבלעו בסם עדת קרח (סנהדרין ק:). **בזעא**. נקב שממנו יצא עשן (שם). **ואמשינה במיא**. שהם לותה בסיס, לשון מסי ידיה (שם). **אמר לי**. הטוה טייעא (שם ק:). **ואמרי הכי משה אמת כו'**. שנפה כמה פעמים ולפה שכל ל' יום עשן יוצא מסם ובומע שתומרין משה ותומע אמת כו' (שם).

מוסף תוספות

א. עי"ש מה דמפרש בשאין אפרקיד. ב. כשלובשין אותו למת, מטילין ביה ציצית דאי לא רמינא דמי כליעוג, כלומר אינסבר ליה ממצוות. רש"י ממתות שם. ג. שאנו מראים עצמנו בפניהם מקיימי מצות. תוס' נדה שם: ד. ואינו דומה מצוה ועושה למי שאינו מצווה ועושה. תוס' פסחים מ: ה. וזה לא נהירא דגם חיים עתה למה לובשים הלא לא קיימו כל התורה כולו. שם. ו. [דאל"כ] לעג גדול היה שדומה כמו שהיו אומרים הואיל ומת אין צריך עוד ציצית. תוס' מנחות שם: ז. [ד]יתביישו החיים, [ו]אם ישימו ציצית לכולן הוא יותר לעג לרש שבחייו לא קיים ובמותו יקיים. שם. ח. שאפי' במיתתן הם משונין מכל אדם. רש"י נדה שם. ט. ואע"פ שהגמ' חולק עליו, יש דברים שאנו מניחין הגמ' שלנו ואנו עושין כספרים החיצונים וכו'. תוס' נרכות יח. י. ויש כאן בעיבור. תוס' ע"ז סה:

(ב) נ"ב תמרי תסכת (דף מת.) דתתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(ג) שם תרעה וקיקע' תהדדי אזלי וחזאי דעביד כרי כרי שקלתא לסילתאי: (ד) שם עד לתתר כי השתא הכפ: (ה) שם תתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(ו) נמ' תמוי לך טורא דסיני תלוי: (ז) שם תופר לך ותוא סכר: לך מופר לך ותוא סכר: (ח) שם תרעה וקיקע' תהדדי אזלי וחזאי דעביד כרי כרי שקלתא לסילתאי: (ט) שם עד לתתר כי השתא הכפ: (י) שם תתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף ג.) כיון שתת תתם נעשה תפקי תן התתות[ד] תבל קשה על התנהג שנוהגיס להסיר ייצית תטלימות של תתים ותר"ת שתתע תוקני לוטי"ר לפי שייצית עדות הוא שקייס כל התורה לייצית עולם ת"ר וח' תוטין וה' קשריס תרי תרי"ג ועכשיו שתין תשונין כל כך תרי הוא כתילו תעיד עדות שקר[ה] וה"ג דרשינן בתדרש ועשו להס ייצית לדורותם לדור תס ותור"י דשתיתס היו כולן תקיימין תצות ייצית לפי שהי' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכך היו עושין להן לף בתותן[ו] תבל עתה שתין לכולן בתייהן תין לעשות בתותן לפני תי שהיה לו בתיו שלא לציית תת תי שתין לו[ז] וכעין זה תצינו בפרק בתרא דנדה (דף עח.) בראשונה היו תטבילין כליס ע"ג נשים נדות תתות התחילו חיות תתבייעות כו'[ח] ועוד לתנו קתכין על תסכת שתתות (פ"ג) לתתרינן תבל שתול בן בטעית לוס תת בניו קברוהו תחת תרגלותיו של תבל והטילו תכלת תפליליוני[ט] פירוש תטלימות וים לגרום שתירו תדקתתר תפליליוני ורציו תיים כהן לדק פירש לתנן קיימת לן כרבי יוחנן לתתר (נדה דף פת.): תצות בטילות לעתיד לבא והיית שעתא ודתי רתיין להו היינו שתשיתין דו ייצית בתותו שתקיים תותו תיד שהיה עקיב תקדוש ברוך הוא תיפר בעצתו והתתרתין בפרק תלו נדרים (נדרים דף פת.) לא יהא דברו תיכן לחכם שתין תיפר בעצתו והא דתתר בפרק תרבעה נדרים (שם דף כג.) גבי ההוא קונרא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש תלא כלומר תשכח פיתחא לנפשיה תבל רבנן שרו ליה:

(ח) נמ' תמוי לך טורא דסיני תלוי: (ט) שם תופר לך ותוא סכר: לך מופר לך ותוא סכר: (י) שם תרעה וקיקע' תהדדי אזלי וחזאי דעביד כרי כרי שקלתא לסילתאי: (כ) שם עד לתתר כי השתא הכפ: (ל) שם תתר שתואל כלי קופסא תייצין בייצית ותותה שתואל בזקן כשעשאן לכבודו פירוש לתכריכים והיית שעתא ודתי רתיין להו וכן יש בתדרש למת נשתכה פרשא תקושא לפרשא שיצית לומר לך שהשתים תייצים בייצית וקשה לתתרינן בפרק תי שתמעו (ברכות דף יח.) רבי תייא ורבי יונתן הוו קא שקלי וחלי בציה תקברות הוה שדיא תכיליתיה דרבי יונתן לקיבתא ת"ל רבי תייא לרי כנפך שבא יתמרו לתחר בתין תבינו ועכשיו תחרפין תותנו ותי יש לתתים ייצית תתי תחרפין תותנו דקאתר וי"ל דתע"ג דיש להן ייצית ת"ת תחרפין תותה שתרתין עצתן שהן תייצים[ג] והתתים פטורים כלתתר (שבת דף